

Vytautė Žilinskaitė

Robotas ir peteliškė

Parengė lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja metodininkė -
Greta Botyriūtė-Skiotienė

Uždavinys

Perskaite ir išanalizavę Vytautės Žilinskaitės literatūrinės pasakos „Robotas ir peteliškė“ ištrauką, išsiaiškins naujus žodžius, sudarys savo žodyną, atsakys į klausimus, parašys atpasakojimo planą ir atpasakos ištrauką klasės draugams.

Robotas ir peteliškė

Nors robotas stovėjo pačiame parodų salės kampe, tačiau apie jį **spiesdavosi** daugiausia žmonių. Erdvioje salėje buvo **apstu** ir kitų technikos stebuklų, bet nė vienas nesusilaukė tokio **pasisekimo** kaip robotas. Lankytojai, dideli ir maži, kur buvę, kur nebuvę, vėl sugrįždavo prie jo ir ilgai negalėdavo **atplėšti** žvilgsnių nuo **negrabiai** judančių geležinių rankų, nuo didelės keturkampės galvos ir nuo ramiai spindinčios oranžinės akies.

Robotas gebėjo ne vien kiloti rankas ir **grėžioti** galvą; jis taip pat mokėjo atsakinėti į klausimus – žinoma, ne visus, o tokius, kurie buvo sunumeruoti ir surašyti šalia pakabintoje lentelėje. Parodos lankytojai perskaitydavo tuos klausimus ir iš eilės užduodavo juos robotui.

Pirmasis klausimas skambėjo taip:

– Koks tavo vardas?

– Mano vardas Dondonas, – **kimiu** balsu atsakydavo robotas.

– Kur tavo gimtinė? – užduodavo jam klausimą numeris antras.

– Mano gimtinė yra laboratorija, – suskambėdavo atsakymas.

– O ką tu dabar veiki? – ateidavo trečias klausimas.

– Aš dabar atsakinėju į labai negudrius klausimus! – atsakydavo robotas ir **pašaipiai** nusijuokdavo:

– Cha cha cha!

Žmonės taip pat pagaudavo juoktis iš tokio **šmaikštaus** atsakymo, o prisijuokę klausinėdavo toliau:

– Ką tu labiausiai mėgsti ir ko labiausiai nemėgsti?

– Labiausiai mėgstu mašininę **alyvą**, o labiausiai nemėgstu grietininių ledų su abrikosų uogiene.

Žmonės vėl **prapliupdavo** juoktis ir, pasižiūrėję į lentelę, pateikdavo penktąjį klausimą:

– Kokia robotų ateitis?

– Robotų ateitis turi pačias plačiausias **perspektyvas!**

– O ką tu pats žadi nuveikti?

– Aš turiu įvykdyti visa, kas man užprogramuota!

Galop nuskambėdavo paskutinis klausimas:

– Ko palinkėtumei mums, parodos lankytojams?

– Linkiu puikios sveikatos ir sėkmės asmeniniame gyvenime! – sušukdavo robotas ir taip smagiai **treptelėdavo** koja, kad net **susiūbuodavo** salės grindys. Į jo **treptelėjimą** subėgdavo nauji parodos lankytojai ir vėl užduodavo tuos pačius, lentelėje surašytus ir sunumeruotus klausimus. Robotas ir vėl nepavargdamas atsakinėdavo, kur reikia – nusijuokdavo, kur reikia – treptelėdavo padu arba **sumosuodavo** rankomis, arba pamirkčiodavo oranžine akimi...

– Šaunuolis!.. Visą programą atlieka be **priekaištų!** Jis tikrai turi plačiausias perspektyvas ir daug pasieks! – gyrė jį suaugusieji, o vaikai iš **susižavėjimo** net atsisėdavo ant grindų, šalia roboto kojų, ir butų čia sėdėję dieną naktį, jeigu tėvai būtų leidę.

– Eime, eime, pakaks **žiopsoti**, – tempte **tempdavo** juos mamos. – Na eime, nupirksime grietininių ledų su uogiene.

– Mes nenorime ledų, norime mašininės alyvos! – **mėgdžiodavo** robotą vaikai, o šis jiems **suokalbiškai** mirkčiodavo oranžine akimi ir atsisveikindamas mosuodavo ranka.

Naktį parodų salė likdavo tuščia ir **nejauki**; Dondonas nekrustelėdamas prastovėdavo ligi ryto, prisimindamas dieną **patirtus** įspūdžius ir lankytojų pagyrimus, o jo geležinė širdis salo iš **pasididžiavimo** savimi. Iš **aukšto** jis žvelgė į kitus parodos eksponatus, kurie nė iš tolo jam **neprilygo** ir nesusilaukė nė šimtosios dalies pagyrų, kliūvančių jo, Dondono, **daliai**.

O čia **išaušdavo** nauja diena, triukšmingai atsiverdavo parodos durys ir **įgūžėdavo** nauji lankytojai. Jie uždavinėdavo tuos pačius sunumeruotus klausimus ir vėl **apipildavo** robotą susižavėjimo **šūksniais**. Ir vėl **atslinkdavo** naktis, ir viskas būtų ėję savo įprasta **vaga**, jei pro langą kartą nebūtų įskridusi naktinė **peteliškė**.

Ją pritraukė oranžinės akies švytėjimas – tamsoje ji švietė **skaisčiau** nei dieną.

Peteliškė nutūpė robotui ant **skruosto** ir sparneliu švelniai perbraukė per stiklinę akį. Tada **nusivylusi** tarė:

– Kokia šalta **liepsnelė!**

„Čia ne liepsnelė, o mano akis!“ – norėjo atkirsti **neišmanėlei** robotas, tačiau jis mokėjo išstarti tik atsakymą Nr. 1:

– Mano vardas Dondonas.

– Taip? – pradžiugo peteliškė, kad toks didelis ir galingas **padaras** leidžiasi su ja į kalbas. – O aš – naktinė plaštakė, ir vadina mane Strėlinuke.

– Mano gimtinė laboratorija, – atsakė robotas tai, ką sugebėjo sakyti.

– Laboratorija... Tai turbūt kokia nepaprasta šalis, – stebėdamasi **pakraipė** ilgą **ūselį** Strėlinukė. – O aš gimiau ant žydinčio **kaštono**. Ar matei kada žydinti kaštoną?

– Aš dabar atsakinėju į labai negudrius klausimus, – išrėžė robotas atsakymą Nr. 3 ir pašaipiai nusikvatojo: – Cha cha cha!

Naktinukė taip **susigėdo**, kad net jos sparneliai **nuknebo** ir **apsiblausė**.

– Atleisk man, – atsiprašomai **sukuždėjo** ji. – Aš iš tikro labai negudri. Tik užvakar **išsiritau** iš **kokono**, ir man dar niekas nieko nepaaiškino. Mane tik pamokė, kaip slėptis nuo piktų naktinių paukščių, o ypač nuo **šikšnosparnio**.

Dondonas patylėjo ir tada tarė:

– Labiausiai mėgstu mašininę alyvą, o labiausiai nemėgstu grietininių ledų su abrikosų uogiene.

– O aš, – **guviai** atitarė Strėlinukė, – aš labiausiai mėgstu **krimesti** medžio lapą. O mašininės alyvos kaip gyva nesu ragavusi... O gal ir tu norėtum paragauti kaštono lapo? Tuoj pat atneščiau skiautelę...

„Gal ir ne pro šalį būtų paragavus“, – norėjo pasakyti Dondonas, tačiau jam išsiveržė **gatavas** atsakymas Nr. 5:

– Robotų ateitis turi plačiausias perspektyvas!
Strėlinukė pasijuto vėl baisiausiai sugėdinta.

– Kokiais didžiais ir nesuprantamais žodžiais tu kalbi, – atsiduso ji. – Sakau, tame ankštame kokone buvau uždaryta nuo viso pasaulio ir likau labai **neišprususi**.

– Aš turiu įvykdyti visa, kas užprogramuota! – tarė savo Dondonas.

– O aš turiu jau skristi, – sukruoto peteliškė. – Lik sveikas, Dondonėli!

– Linkiu puikios sveikatos ir sėkmės asmeniniame gyvenime! – **sugriaudėjo** Dondonas ir galingai treptelėjo koja.

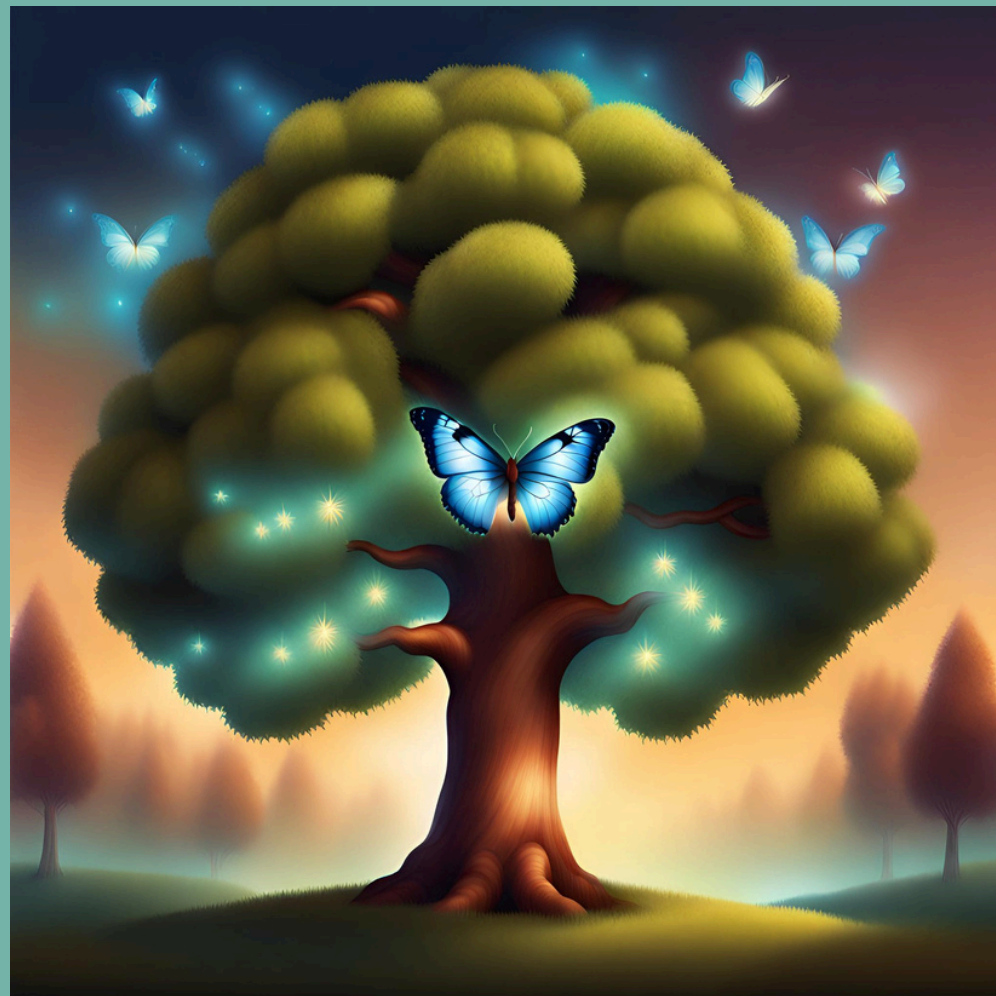
– Ačiū, – padėkojo peteliškė, atsisveikindama švelniai **brūkštelėjo** sparnu robotui per skruostą ir išskrido pro langą lauk.

Robotas nulydėjo ją vienatine oranžine akimi ir ilgai negalėjo **atsitokėti** nuo keistų, niekada nepatirtų **ispūdžių**.

„Ji visai kitokia negu anie parodos lankytojai, – galvojo jis. – Ir labai keista: užduoda nenormalius, nesunumeruotus klausimus ir trikdo mano atsakymų eigą! Ir net nė sykiu manęs nepagyre, **begėdė!**.. Tačiau koks švelnus jos sparnų **paliėtimas** ir koks meilus **kuždesys**... – užsisvajavo robotas. – O atsisveikindama pavadino mane Dondonėliu!“

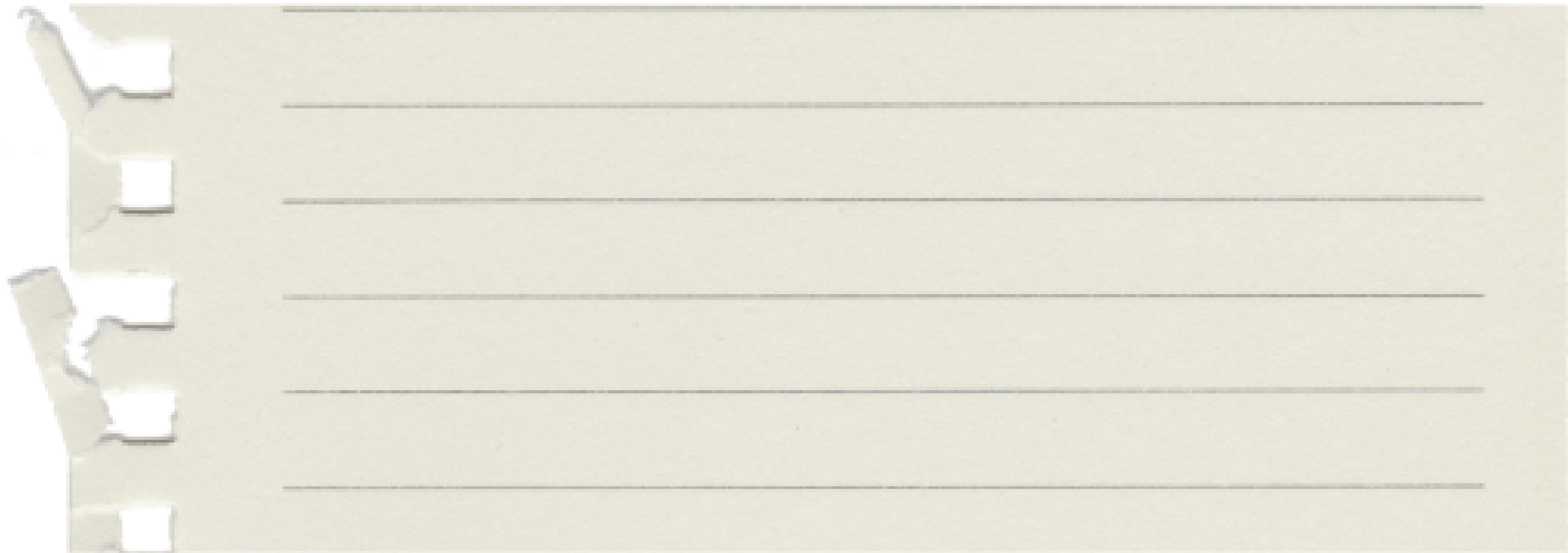

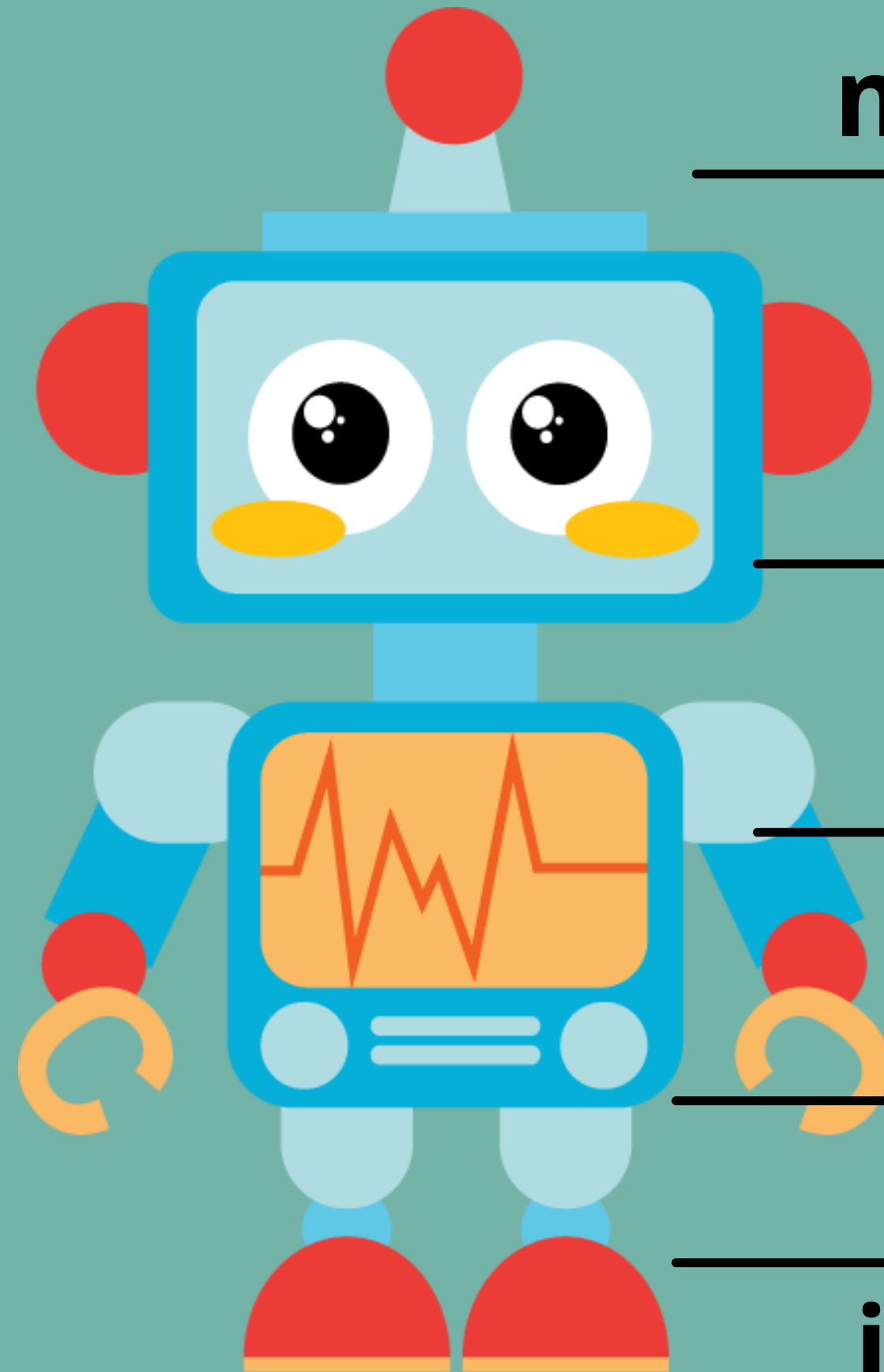

2. Sugalvokite po sakinį su pateiktais žodžiais. Galite keisti žodžio formą.

Spiesdavosi, grežioti, kimus, apipildavo, atslinkdavo.

A sheet of light brown, lined paper with a torn left edge, intended for writing answers. The paper has seven horizontal lines and is positioned below the text.

metalinis

malonus

oranžine akimi

sarkastiškas

nusivylęs

rimtas

juokingas

nedraši, išsigandus

tupinti ant kaštono

spalvota, bijanti

smalsi

ilgaūse

graži, miela

īdomi, trapi

naktinē

4. Skaitydami tekstą turėjote pastebėti, kad robotas mintis ir jausmus ne visada išreiškia žodžiais. Dar kartą peržvelkite tekstą ir išrašykite tas roboto mintis, kurios nepasakomos garsiai.

5. Sukurkite skaitytos ištraukos atpasakojimo planą ir surašykite jį į dėlionės dalis. Skaitytą ištrauką atpasakokite klasės draugams.

